

МСФИ 9: Финансијски инструменти – Илустративни пример за примену трофазног модела обезвређења на дате кредите повезаним лицима

МСФИ 9 не обезбеђује нека практична решења (помоћи) за повезана лица, кључно руководеће особље и потраживања по основу међукомпанијских зајмова.

Ово значи да очекивани кредитни губици (и са њима повезана обелодањивања) морају бити одмерени и обелодањени у складу са општим (пуним) трофазним моделом обезвређења који захтева:

- Признавање дванаестомесечног очекиваног кредитног губитка на датум иницијалног признавања, и
- Очекивани кредитних губитака током века трајања ако се кредитни ризик зајмопримца значајно повећао.

Потпуно обелодањивање према трофазном моделу мора такође бити обезбеђено.

Пример – Примена трофазног модела на кредите дате повезаном лицу

Господин А је директор у компанији А и он је такође једини власник компаније Ц. Компанија Ц је због тога повезано лице са компанијом А.

- На 1. Јануар 20Х1 компанија А даје позајмицу компанији Ц у износу од 100 НЈ на период од четири године са годишњом каматном стопом од 10%.
- На 31. Децембар 20Х2 очекивано је да компанија Ц има проблема у генерисању новчаних токова због погоршања економске ситуације.
- На 31. Децембар 20Х3 извршен је репрограм на следеће три године јер компанија Ц нема довољно готовине да исплаћује зајам.

Питање: Како би зајам био рачуноводствено обухваћен по трофазном моделу очекиваних губитака?

Одговор:

31. Децембар 20Х1

- зајма је у **фази 1**
- претпоставка је да је вероватноћа 1% да ће зајам бити у стању неиспуњења обавеза у следећих 12 месеци и компанија А неће моћи да наплати целокупан износ (100% губитак)
- признаје се резервисање од 1 НЈ (1% X 100 НЈ)
- признаје се приход од камате на бруто књиговодствену вредност зајма (100 НЈ X 10%)

31. Децембар 20Х2

- зајма је у **фази 2**
- уочено је да је дошло до значајног повећања кредитног ризика компаније Ц јер се очекују проблеми у генерисању новчаних токова због погоршања економске ситуације

- вероватноћа да ће зајам бити у стању неиспуњења обавеза током његовог преосталог века трајања је процењена на 35%
- признаје се резервисање од 35 НЈ (35% X 100 НЈ)
- признаје се приход од камате на бруто књиговодствену вредност зајма (100 НЈ X 10%)

31. Децембар 20X3

- зајма је у **фази 3**
- постоји проблем ликвидности, компанија А није способна да измирује обавезе по основу зајма и рок доспећа зајма се помера за три године. Зајам је због тога кредитно обезвређено финансијско средство
- компанија А процењује да је вероватноћа неиспуњења обавеза током преосталог века трајања зајма 60%
- признаје се резервисање од 60 НЈ (60% X 100 НЈ)
- признаје се приход од камате на нето књиговодствену вредност зајма (40 НЈ X 10%) од тренутка када зајам одлази у **фазу 3**.

	Фаза	Бруто износ	Исправка вредности	Приход од камате
31/12/20X1	фаза 1	100 НЈ	1 НЈ	10 НЈ (100 НЈ X 10%)
31/12/20X2	фаза 2	100 НЈ	35 НЈ	10 НЈ (100 НЈ X 10%) (зајам је био још у фази 1 током године)
31/12/20X3	фаза 3	100 НЈ	60 НЈ	10 НЈ (100 НЈ X 10%) (зајам је био још у фази 2 током године)
31/12/20X4	фаза 3	100 НЈ	60 НЈ	4 НЈ (40 НЈ X 10%) ¹

Приредио: Драженко Лукач

¹ Извор: IFRS in Practice 2016, IFRS Financial Instruments, BDO.